

Nye kighuller til en tryk fortid

Lena Heegaard giver røgeriet i Gudhjem et sidste srøg med penslen under torsdagens fernisering. Fotos: Jakob Nørmark

Jakob Nørmark
Journalist

NYHED | ABONNENT
23. APR 2022 • 07:30

KULTUR

De seneste måneder har beboerne på Plejecenter Aabo fået flere ting at kigge på, når de bevæger sig rundt på gangene. De farverige vægmaleriere, som Lena Heegaard står bag, bruges til at fremkalde minder og er allerede blevet et afsæt for nostalgiske snakke.

Sidste år lykkedes det for Plejecenter Aabo at få del i en pulje fra Sundhedsstyrelsen til at skabe mere hjemlighed på plejehjem, og torsdag kunne beboere og personale ved en fernisering glæde sig over, at den første halvdel af projektet – den indvendige forskønnelse – er stort set færdig.

De seneste måneder har Lena Heegaard udsmykket gangene med en serie af vægmalerier. Hun har tilbragt en håndfuld uger på plejecentret og mangler en lille uges arbejde med penslen.

Undervejs har beboerne på Aabo og de ansatte præget motiverne, fortæller kunstneren, mens hun viser Tidende rundt.

– De har siddet med omkring bordet og er kommet med forslag. De fleste var meget søde, og dem har jeg flettet med ind. Skitserne, som jeg laver derhjemme, bliver næsten altid lavet om, siger Lena Heegaard.

Et eksempel er huskatten Ludvig, som har fået plads i et blomstrende kirsebærtræ med blåmejsler.

– Hun er meget sød ved den. Den er pænere end i virkeligheden, siger plejehjemsleder Zette Kofoed om katten, der i virkelighedens verden vist godt kunne tåle at tabe et par kilo.

Gangen ud til fælleslokalet Stjernen er blevet omdannet til et handelsstrøg med vinduer, hvor man kan kigge ind til et værtshus, en bagerforretning, en boghandel og andre butikker. På hylderne finder man ikke et 2022-sortiment, men varer. Hønseringe og en elefant med snor som i Lille Per-filmene er udvalgt som legetøj, og kagerne i bagervinduet har de gamle også haft indflydelse på.

Plejecentrets huskat Ludvig er blevet forevigt i et træ på en af gangene. Zette Kofoed (i orange jakke) og vægmaler Lena Heegaard (th.) har oplevet et stort engagement fra alle på plejehjemmet under projektet med at gøre Aabo mere hjemligt.

Genkendelighed

Hjemlig hygge, god stemning og minder er nøgleord i projektet, der skal fungere som afsæt for samtaler, der aktiverer langtidshukommelsen. Det er derfor helt bevidst, at hårmøden hos frisøren (ved rummet, hvor plejecentrets frisørsalon ligger) præsenteres af Marilyn Monroe og en ung dronning Margrethe.

– Essensen med det hele er at skabe noget genkendelighed, fortæller Zette Kofoed, som med stor glæde har fulgt de ældres engagement, mens væggene er blevet farvelagt.

– Beboerne elsker det. De stopper op og snakker om motiverne, og vi kan se, de går længere ture, siger plejecenterleder Zette Kofoed, som nævner motion og en mere naturlig træthed som nogle af fordelene.

Hun har ikke tidligere har prøvet at skrive ansøgninger til statslige puljer og var derfor glædeligt overrasket over, at Aabo som eneste plejecenter på Bornholm slap gennem nåleøjet. En halv million kroner har Plejecenter Aabo til rådighed.

Det kreative arbejde har også interesseret de pårørende, og under ferniseringen kan man tydeligt fornemme på personalet, at malerierne og processen er og har været et vigtigt samtaleemne på plejecentret.

– Det er de bedste penge, der er brugt, hører Tidendes udsendte en kvinde sige, mens vi befinder os gangen, hvor man skal forestille sig, at man står på en gammel damper.

Lygtepæle og butiksvinduer har omdannet en gang til et mere spændende fællesareal. Plejecentret var af brandmyndighederne blevet pålagt at fjerne nogle af de møbler, der tidligere fyldte på gangene, og vægmalerierne fungerer som en erstatning, der har potentiale til at gavne beboerne mentalt såvel som fysisk.

Verdenshjørner og årstider

Gennem fire køjer kan man kigge ud på fire bornholmske landskaber fra nord, syd, øst og vest – fordelt på de fire årstider. Hammershus i sne og Dueodde i sommersonne kan vække minder, og det samme kan de markblomsterne og de små dyr mellem floraen, der pryder to lange gange.

Lena Heegaard har været umage med at udvælge blomster, der findes på Bornholm, og igen har den tilrejsende vægmaler, som tidligere har udsmykket blandt andet børneafdelingen på Bornholms Hospital, taget beboere og personale med på råd. Under blomsterne står der, hvad de hedder, og undervejs blev Lena Heegaard hun overbevist om, at det bornholmske navn også skulle med. Dyrene er dog ikke blevet navngivet.

– Hvorfor har du ikke skrevet "jylkat"? spørger en af ferniseringsgæsterne, da vi kigger på pindsvin.

– Det ved folk jo godt, at de hedder, svarer kunstneren.

De farverige vægge er kun halvdelen af projektet "Aabo, hvor man føler sig hjemme". Til efteråret skal resten af puljen fra Sundhedsstyrelsen bruges på en blanding af en sansehave og en hjemlig familiehaven med hyggekrede og højbæde til dyrkning af blomster, krydderurter, bær og grøntsager.